

Poročilo o Cankarjevi razstavi na Dunaju

Od 27. okt. do 19. nov. 1977 je bila na Dunaju v Tezejevem templju — Volksgarten — odprta razstava »Cankarjevo gledališče in zgodovinski pregled gledališča in gledaliških hiš na Slovenskem«.

Razstavo je pripravil naš muzej s finančno pomočjo KSS na povabilo dunajske Akademije upodablajočih umetnosti, kamor spada Tezejev tempelj.

Že spomladi se je oglasil v muzeju avstrijski generalni konzul v Ljubljani doktor Walther Lichem zaradi razstave ob 200-letnici dunajskega Burgtheatra in z vprašanjem o recipročni razstavi na Dunaju. Ker nimamo lastnih razstavnih prostorov, smo ga povezali z Mestnim gledališčem ljubljanskim in je bila avstrijska razstava prikazana v njihovem foyerju. Mi smo bili pripravljeni gostovati na Dunaju s »Cankarjevim gledališčem«.

V organiziranje razstave je bil vključen tudi Inštitut za gledališko znanost na Dunaju, predvsem doc. dr. Wolfgang Greisenegger. Mislili so na simpozij o Cankarjevi dramatikii z jugoslovanskimi in avstrijskimi predavatelji. Mi si česa takega nismo upali prevzeti: kolektiv muzeja je premajen za dvojno delo. Zato smo se dogovorili za predavanje podpredsednika SAZU dr. Bratka Krefta na Inštitutu.

Ob prvem pogovoru zaradi razstave in predavanja nas je akademik Kreft opozoril, da bi bilo potrebno razstavo dopolniti, pravzaprav avstrijskim obiskovalcem razložiti, da je naš avtor zrasel iz stare gledališke kulture, ki je prve zametke dobila že v delu Primoža Trubarja. S pomočjo dr. Krefta in z njegovimi nasveti je nastala nova razstava, ki je bila pravzaprav uvod v razumevanje Cankarja in njegovega gledališkega opusa.

Pokroviteljstvo nad razstavo je sprejel veleposlanik SFRJ na Dunaju tov. Novak Pribičević.

Pri postavljanju razstave nam je pomagal Jugoslovanski kulturni in informacijski center na Dunaju z direktorjem tov. Fricem Franklom, prav tako tudi novi ataše za tisk in kulturo prof. Zdravko Podolšak. Tov. Frankl je svetoval, da moramo posvetiti pozornost gradivu za novinarje in to precej časa pred otvoritvijo. Pripravili smo komplete 20 fotosov, popis razstavljenih eksponatov in izbor Cankarjevih misli in razglabljanj iz časa njegovega bivanja na Dunaju. Tudi Jugoslovanski kulturni center je izdal informativen bilten.

Izdelan je bil plakat v nemškem jeziku in razdeljen po gledališčih na Dunaju, po fakultetah in drugih inštitucijah.

Izdali smo katalog, ga dopolnili s seznamom razstavljenega gradiva obeh razstav in uvodnimi besedami akademika dr. Krefta.

Akademski kipar Janez Pirnat je za dunajsko razstavo zopet posodil svojo marmorno plastiko Ivana Cankarja.

Dopoldan pred otvoritvijo je v Inštitutu za teatrologijo predaval dr. Kreft o Cankarju in ocenil njegovo delo v našem in svetovnem okviru. Predavanja se je udeležilo mnogo sodelavcev inštituta in študentov — jugoslovanskih in avstrijskih. Izvajanja akademika Krefta so bila deležna velikega zanimanja. Gledališke delavce je zanimalo, kje bi bilo mogoče dobiti prevode Cankarjevih dram. In to je posebna naloga, ki bi jo bilo treba čimprej opraviti.

V istem času je tov. Majda Clemenz imela razgovor o sami razstavi za dunajsko radio (Pregled dogodkov tedna).

Zvečer ob 18. uri je približno 120 gostov pozdravil rektor Akademije dr. Franz Mairinger. Nato je podpredsednik SAZU dr. Bratko Kreft orisal Cankarjevo delo in njegov pomen ter ga vzporedil z velikimi svetovnimi dramatikami. Razstavo je odprl veleposlanik Novak Pribičević in dejal, da smatra razstavo na Dunaju, kjer je Cankar dolgo let živel in napisal vrsto najboljših del, za važen korak v napredovanju medsebojne kulturne dejavnosti. Dogodki takega formata prinašajo medsebojno boljše poznavanje in odpirajo možnost analize medsebojnih vplivov, ki jih povezuje zgodovina dveh sosednjih držav in dveh narodov. S tem se odpirajo tudi boljši pogoji za reševanje tistih vprašanj, ki še vedno obstajajo. Povabljeni so se še uro in dalj zadržali v Tezejevem templju ob koktajlu, ki ga je pripravila ambasada. Razstava je bila odprta vse dni v tednu, razen ob ponedeljkih, od 10.—17. ure. Statistika je pokazala, da je bil obisk več kot zadovoljiv, saj je bilo prek 2000 obiskovalcev. Organizirali smo tudi občasno vodstvo, pri katerem je sodeloval naš dunajski študent teatrologije Matjaž Šekoranja.

Iz vpisne knjige je razvidno, da so bili obiskovalci naši rojaki na Dunaju in avstrijski prebivalci mesta. Veliko število obiska nas pravzaprav ni presenetilo, saj so se ljudje že med pripravami zelo zanimali za ogled. Mnenja smo tudi, da je k temu pripomogla tudi sama lokacija prostora v središču mesta.

Razstava, ki je bila pripravljena za 100-letnico pisateljevega rojstva in namenjena za dvakratno postavitev, je s prizadevnji Slovenskega gledališkega muzeja in s finančnimi sredstvi Kulturne skupnosti Slovenije že osmič postavljena — doma in zunaj naših meja. Omeniti velja, da so se ob ogledu razstave gledališki strokovnjaki iz Salzburga, Lienza in Gradca zanimali za eventualno postavitev v njihovih krajih. Zanimanje zanjo je pokazal tudi Auslandsinstitut v Dortmundu, kjer bo prihodnje leto jugoslovanski teden.

*Pogled na razstavo SGM
Cankarjevo gledališče
v Tezejevem templju na
Dunaju, novembra 1977*

